

Stjepan Babić u predgovoru spomenute knjige Hrvanja hrvatskoga kaže:

„Nadam se i da je ova knjiga jedan od posljednjih obračuna s dvije teze: 1) da su Hrvati Srbima uzeli ili ukrali jezik, što Srbi i danas do besvijesti ponavljaju, i 2) da su hrvatski i srpski jedan književni jezik.“

Sada ponovno treba čitati knjige Stjepana Babića zbog svih jezikoslovnih jasnoća i učiti od njega, kao i od Jonkea, Moguša, Brozovića, Katičića, Težaka..., koji su svojim radovima znanstveno riješili sva pitanja, nedoumice i dileme oko identiteta i slobode hrvatskoga jezika. Treba čitati i časopis *Jezik*, kojemu je nakon Ljudevita Jonkea Stjepan Babić više od 30 godina bio glavni urednik, a naslijedila ga je suautorica Školskoga pravopisa i njegova bliska suradnica Sanda Ham.

Na kraju želim zahvaliti dragom prijatelju akademiku Stjepanu Babiću, velikom jezikoslovcu, domoljubi i čovjeku, na svim darovima njegova uma i djela koji je ostavio neporeciv trag u borbi za hrvatski jezik, državu i kulturu.

Ante Žužul

STJEPAN BABIĆ NA BOŽJIM STAZAMA

kada čovjek živi s Bogom i za Boga, onda umire s Bogom. Tako je preminuo i čovjek kojega danas ispraćamo: tiho i s posvemašnjim mirom na licu – jednoga trenutka samo nije više disao.¹

Stjepan Babić cijeli je život bio vjernik. Obrazovan je u svojoj kući, župi i salezijanskoj gimnaziji. Možda je samo dva tjedna u životu prekršio drugu Božju zapovijed, ali se brzo vratio k sebi.

Poštivao je Božje zapovijedi, tako i nedjelju kao dan Božji. Nije radio nedjeljom. Nije volio godišnji odmor, njega nije poštivao, nego je odlakšano, bez ometanja i vrlo plodno radio. No hvalio se kako godišnje ima bar 52 slobodna dana – nedjelje, a s blagdanima i dva mjeseca.

U vrijeme komunizma vjernicima nije bilo lako. Nisu samo bili sprječavani u napredovanju, nego su mogli izgubiti i posao, a čak završiti i u zatvoru. Posebno prosvjetni radnici. Stoga je u jednome razdoblju, kada se zaposlio na fakultetu, Stjepan Babić odlazio nedjeljom na misu na Ksaver jer su po gradskim misama bili komunistički špijuni koji su popisivali tko dolazi na misu, i to tako javno, u središtu grada. Nakon nekoga mu je vremena to dodijalo. Pitao je profesora Oleša, svojega

---

¹ Propovijed koju je na pogrebu Stjepana Babića pročitao fra Zdravko Lazić, svećenik crkve na Kaptolu 9 u koju je Stjepan Babić redovito nedjeljom i blagdanima odlazio na mise u 11 sati.

kolegu koji je pomagao mnogim slavistima u istočnim zemljama, bi li mu mogao naći posao u Njemačkoj ako zatreba. Potvrdio je. Potom je pitao svoju suprugu Miru bi li ona išla s njim ako bude potrebno. Rekla je da bi. I tako se on odvažio i vratio u svoju župu javno svjedočeći svoju ljubav prema Crkvi. Bilo je prigovora, raspravljao je radnički savjet o njemu, napadalo ga se, zaprječivalo, ali ipak nije izgubio posao. Njegovo je javno sudjelovanje u liturgiji bilo na veliku radost mnogim zaposlenicima na fakultetu da jedan sveučilišni profesor tako javno ide na misu. Neki su se još jače učvrstili u vjeri kada su vidjeli da pametni ljudi toliko duboko vjeruju. Pa i vjernicima s nedjeljne mise bilo je drago da jedan tako obrazovan i ugledan kulturni radnik redovito slavi s njima nedjelju. Stoga neka nama bude i čast i poticaj kada smo drugima uzor, ali shvatimo i koliko je svatko od nas vjernika važan. Nikada ne znaš – možda netko upravo sada gleda u tebe jer u svakoj maloj svakodnevnoj sitnici može vidjeti živiš li doista s Bogom ili to samo govoriš. A nitko ne voli prazne riječi. Riječi su profesoru Babiću bile pune jer su bile važne, on ih je birao, dotjerivao.

Jednom kada su radnici u stanu zidali pregradni zid, opomenuo ih je da se nedjeljom ne radi i da to ne će izići na dobro. Ukućani i majstori odmahnuili su rukom i pomislili kako je praznovjeran. No svi su se iznenadili u ponedjeljno jutro kada su ugledali na podu srušeno sve ono što su majstori prethodnoga dana napravili.

Bio je jako pobožan Blaženoj Djevici Mariji, svoju je prvu kćer krsno nazvao njezinim imenom, a treću imenom svoje prerano preminule majke Ane, ali i Gospine majke. Njezinu zagovoru i molitvama svoje pokojne majke pripisuje spašavanje s Bleiburga, vađenje iz ćelije smrti, preživljavanje naleta fiće koji mu je slomio nogu i mnogo toga drugoga. Molio je i krunicu. Kćeri pamte kako je hodao kućom s tranzistorom na uhu iz kojega se čula krunica na latinskome Radio Vatikanu. Krčalo je i cvililo, ali to profesora Babića nije sprječavalo u redovitoj molitvi. Posvetio je prvih pet subota njezinu Srcu, kao i devet petaka srcu Isusovu. Pobožno je godinama oko vrata nosio Čudotvornu medaljicu, a ovoga je ljeta preko obiteljske prijateljice karmelićanke primio i škapular pa je nosio i škapularsku medaljicu. Njegovi su molili i postili za sretnu smrt, to ih je naučio pater Bonaventura Duda, koji je akademiku Babiću i njegovima bio svojevrсни duhovnik. Isus je ispunio svoje obećanje da će pomiren umrijeti. Od njega su se točno tjedan dana prije smrti, u prethodni petak, oprostili njegovi najmiliji rekavši da mu sve opraštaju i zamolili njegov oprost, tada je primio sakrament bolesničkoga pomazanja. Kćeri su ga još jednom vidjele, zajedno se s njim pomolile i tri dana nakon toga došle k njemu nedugo nakon što je predao svoju dušu Bogu.

Kada je, radoznao da vidi što se to u Hercegovini događa, godinu dana nakon ukazanja Gospe u Međugorju sa suprugom pohodio to maleno, danas tako poznato mjesto, došlo mu je da dade svojevrсни zavjet za kćer – da će svaki put kada prođe kroz Kamenita vrata, izmoliti za nju jednu Zdravo Mariju. Nije ni znao da je bila na jako opasnu putu. Godinama se plod nije jasno vidio sve dok nije postao saborski zastupnik pa je dva ili čak četiri puta dnevno prolazio kroz Kamenita vrata. I tada

se obratila i vratila crkvi, na isti nadnevak kada je krštena, na Srce Marijino. Tek joj je tada, nakon vjenčanja, rekao da je za nju molio jedanaest godina. Spomenut ću i kako je jednom, kada je ona rekla da bi voljela imati kapelicu kraj kuće, rekao: *Vidim da sam premolio za tebe, da sam previše molio!* Poslije je redovito molio i za drugu kćer, onu koja je osjetila poticaj Duha da ga tjedan dana prije smrti obiđe i pozove sve da se oproste s njime. Onako kako ih je on učio – molitvom. Eto, vidite kakva je snaga očeve molitve. Očevi, molite za svoju djecu!

Stjepan Babić umro je na blagdan Svete Monike, koja je bila majka takve molitve jer je ona izmolila da se grješni sin preobrati u svetoga Augustina koji je poslije uzdisao:

*Kasno sam te uzljubio,
ljepoto tako stara i tako nova,
kasno sam te uzljubio!
A eto, ti si bio u meni, a ja izvan sebe.
Ondje sam te tražio
nasrćući na ta lijepa bića
koja si stvorio,
ja rugoba.
Ti si bio sa mnom,
a ja nisam bio s tobom.*

O pokojniku bi se moglo još mnogo toga reći: bio je sin i brat, muž i otac, djed, ujak i stric, bio je prijatelj i znanac, suradnik i kolega, učenik i učitelj... Sada ga više nema. Čuli smo mnogo o njegovim radnim, stručnim, društvenim pa i političkim borbama i uspjesima. No on se borio i molitvom ne samo za svoj narod, nego za svoju obitelj i rodbinu. Plodovi se vide u onima koji ostaju. I kao što je u stihovima s kraja pjesme *Ćaći* rekao moj franjevački brat Ante Vučković, preostaje nam da se nadamo da je Stjepan Babić kraj svojega Učitelja i da ćemo ga mi opet sresti.

*Kad me jednom Učitelj dovede k tebi,
opet ćeš me pozdraviti pogledom što raste,
zar ne, ćaća?
Ruke će nam se raširiti u zagrljaj
i ja ću znati: stigao sam kući.*

*Tada ćeš mi darovati ponešto od onoga
što sada gledaš
i učiti me što tada ne budem znao.*

*A potom ćemo se nas dvojica,
ćaća, ti i ja,
smjestiti u Učiteljevo svjetlo
i zajedno s Njime dočekivati ostale.*